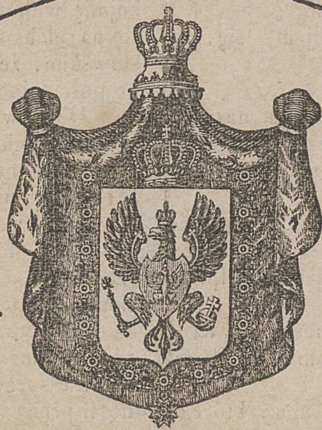
Nr. 304. w Srodę

dnia 30. Grudnia 1857.

GAZETA W. XIĘSTWA POZNAŃSKIEGO.

PRZEDPŁATA:
ćwierćrocznie dla miasta Poznania 1 tal. 20 sgr.
na całe Prusy 2 tal.

INSERATY:
1 sgr. 3 fen. od wiersza na ½ szerokości
przyjmują się tylko w expedycyi.

Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornéj W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamieński w Poznaniu.

Telegraficzne wiadomości.

Monachium, 28. Grudnia. — Nadzwyczajny poseł pruski, szambelan Brockelberg umarł tu dziś z rana.

Paryż, 27. Grudnia. — Dzisiejszy Monitor zamieszcza dekret cesarski, zwołujący senat na dzień 18. Stycznia i stanowiący biuro tegoż zgromadzenia. Marszałek Pelisier został zamianowany wiceprezesem tegoż. Innemi dekretami zostali zamianowani pan Leroy St. Arnaud, admirał Grivel i Hubert Delisle senatorami, tudzież pan Bataille radzcą stanu.

— Według wiadomości z Neapolu z d. 22. Grudnia, trzęsienie wielkie ziemi najwięcéj szkód sprawiło w téj tu stronie księstwa i w Bazylice. W Potenza utraciło życie 400 ludzi, w Poza 300 ludzi, dwanaście wsi zupełnie zostało zrujnowanych. Wysłano na pomoc, inżynierów, urzędników zdrowia i wojsko w tamte strony. W d. 19. i 20. Grudnia nowe trzęsienie ziemi dało się czuć w Neapolu, ale bez szkody. W Sycylii niepostrzeżono żadnego trzęsienia ziemi.

Paryż, 28. Grudnia. — Zaręczają, że nadeszła od lorda Canninga depesza, donosząca iż wkrótce 2400 wojska uda się z Kalkuty do Chin.

— Dzisiejszy Monitor donosi, że duński poseł przedstawił wczoraj tajnego radzcę Scheela cesarzowi.

Mediolan, 25. Grudnia. — Targ na jedwab polepszył się i ceny się podniosły w 8 dniach ostatnich o dwa liry.

Triest, 25. Grudnia. — Parowiec lojdowy przybił tu z Konstantynopola z wiadomościami z 18. b. m. Lord Redcliffe, według nich, miał przed swym odjazdem rozmowę z sułtanem bez świadków.

— Poseł rosyjski pan Buteniew podał Porcie protestacyą w imieniu Rosyi, przeciw obsadzeniu wyspy Perim przez Anglików.

— Pan Leseps odwiedził dygnitarzy tureckich i wyraźnie im objaśnił, że obsadzenie przez Anglików wyspy Perim jest ważną przeszkodą w dokonaniu projektu suezkiego.

— Zamianowano komisyą do skonsolidowania wewnętrznego długu i obradowania nad finansowemi rozporządzeniami.

— Między kozakami nad brzegami Czarnego morza, panuje wielkie oburzenie z powodu zamianowania żyda (?) Philipsona hetmanem.

— W Persyi ogłoszonym został Emir Nizam następcą tronu szacha, na co Rosya zezwala. Sir Muray zaś przeciw temu zaprotestował.

Genua, 22. Grudnia. — Główny ajent tutejszego dzierzawcy podatku konsumcyjnego został wieczorem ciężko raniony sztyletem. W Vercelli znaleziono onegdaj żołnierza policyjnego zamordowanego. Rozpoczęły się roboty około kolei żelaznéj z Tulonu ku granicy piemonckiéj. Dnia 17. b. m. napadli rabusie na pocztę wyszłą z Nicei na terytoryum francuskiem między Draguguau i Lorgny. Według budżetu przedłożooego izbom przez ministra skarbu sardyńskiego, wynosi niedobór na rok 1858 przeszło 28,000,000 lirów.

Berlin, 29. Grudnia. — Najj. Pan raczył zamianować sędziów powiatowych Knautha w Merzeburgu i Romana w Suhl radzcami przy sądach powiatowych.

Charlottenburg, 27. Grudnia. — W czwartek d. 24. b. m. Najj. Pan odbył przechadzkę w towarzystwie adjutanta skrzydłowego będącego na służbie, następnie wyjechał na spacer z Najj. królową i przy téj sposobności oglądał nowo zakupione konie dla stajen królewskich. Wieczorem na zamku była wystawa gwiazdkowa u Najj. Państwa, na którą byli wezwani najbliżsi z dworu królewskiego. Najj. Pan przez krótki czas zabawił w tem towarzystwie.

W oba święta Bożego Narodzenia byli Najj. Państwo wraz z książętami i księżniczkami domu królewskiego na nabożeństwie w kaplicy zamkowéj, Najj. Państwo odbywali zwykłe spacery pieszo i pojazdem.

Berlin, 28. Grudnia. — J. kr. w. książe pruski słuchał dziś przed południem referatów tajn. radzcy gabinetowego Illaira, rzecz. tajn. nadradzcy rejencyjnego Costenoble i przyjmował oficerów służbowych.

Berlin, 27. Grudnia. — Berlińska Revue pisze: dowiadujemy się z pewnego źródła, że ministerstwo nie przyjmie projektu przeciw rozdzielaniu nieograniczonemu gruntów; minister sprawiedliwości, uważany za reprezentanta zasad liberalnoreńskich i daleki od staropruskiego rozwoju urodzeniem, wychowaniem i wykształceniem, oświadczyć się miał przeciw temu projektowi. Niemasz przeto widoku, aby wkrótce uczyniono coś na utrzymanie granic uświęconych tradycyami dóbr naszych. Rozdzielania na drobne części gruntów odbywać się będą i w dalszych czasach. Będzie to pole dla rozrabiaczów dóbr, dla lichwiarzy, którzy swe spekulacye przeniosą z miast na wsie i przyczynią się do emigracyi włościan bogatych, do powiększenia proletaryatu. Revue przytacza w dalszym ciągu niektóre uwagi nad wstępnym artykułem kolońskiéj gazety w num. 347 zawartym, i mówi o dotychczasowem stanowisku nowopruskiéj strony prawéj, co następuje: widać z téj odpowiedzi gazety kolońskiéj, że się uśmiecha i nam niewierzy, gdy mówimy o prawdziwéj wolności, któréj się domagamy, poczytując to za nic nieznaczącą gadaninę. Przyznajemy atoli, że nie bez ale to mówi, bo nam chodzi głównie o prawdę. Mówić za wolnością, a głosować za policyą, unosić się za Anglią a bronić przywilejów bez obowiązków wzajemnych, poświęcać apologie wynajdywaniu sprawiedliwości, a dokładać starania aby sąd stanowiący o właściwościach sądów w sporach z administracyą był ustanowiony, jednem słowem pochlebiać i zdradzać zarazem idee, tego nienazywamy zasadą, która pozyskuje zaufanie ludu i nadaje wagę naszym słowom. W takiem stanowisku wytrwali przez długie lata liczni mężowie, należący bez zaprzeczenia do najlepszych ze stron-

---

Przesilenie pieniężne, jego wpływ na rólnictwo.

Zrobiono nam zarzut, iż mówiąc o przesileniu pieniężnem w Nr. 289 Gazety W. Ks. Pozn. nie dotknęliśmy szkodliwego wpływu na rólnictwo. Nie jest to rzeczą nową, słyszeć narzekania, iż rólnictwo to matka wszelkiego przemysłu, ten przemysł przemysłów, nie doznaje tego wsparcia jakie z powołania mu się należy.

W tym względzie słyszeliśmy wiele zdań, a mianowicie odezwał się głos pana Ottona Sauken w osobnem pisemku, pod tytułem »Kredyt rólnika przy teraźniejszym stanie giełdy«.

Jakkolwiek w innem miejscu zwróciliśmy uwagę na ważność tego pisemka, jednakże jeszcze pobieżnie, przejdźmy kilka uwag.

»Nie naturalny stan funduszów giełdy«, mówi p. Sauken, niezliczone papiery wartość mające wywołały chęć chwilowego zysku.

Łatwość z jaką każde przedsiewzięcie akcyjne do skutku przychodzi, lekkomyślność w skutek któréj sta mieszkańców się podpisuje, gdzie tylko przy zawiązku o parę milionów kapitału zakładowego chodzi, ściąganie niepoliczonych kapitałów w pewne punkta na rozmaite cele przez co kapitały w nowe kierunki i żyły handlowe i przemysłowe odpływają, a oddalają się stamtąd gdzie dotąd umieszczenia szukały; krótko mówiąc, wszystkie te okoliczności bardzo niekorzystny wpływ na rólnictwo wywrzeć muszą, mianowicie na kredyt hipoteczny, bo wszystkie przedsiewzięcia i spekulacye akcyjne większą rentę obiecują jak rólnik jest w stanie zapłacić; właściciel akcyi albowiem na giełdzie znaczną częścią akcyi dysponować może, gdy kapitalista wypożyczający na hipotekę, częstokroć trafia na trudności ściągnienia kapitału.

Kredytu szukający rólnik już teraz temi stosunkami mocno dotknięty, ale daleko więcéj zagraża jeszcze rólnictwu, gdy niekorzystną stronę szału giełdowego rozważymy. Giełdy albowiem będą wycieńczone, papiery będą spadać, nastąpi przesilenie, ogólna krizis handlowa i finansowa nastąpi. Gdzie wtenczas znajdą się kapitaliści, którzy wypowiedzeniami zastraszonemu rólnikowi na hipotekę pożyczą? kto wtenczas na dobre udzieli pożyczki? gdy mnóstwo rentujących się, istotnie wielką wartość mających akcyi i papierów pod nominalną wartością zakupywać będzie mógł z łatwością. Autor skreśla te stosunki w prawdziwych kolorach, wspomina o *Societé generale du credit mobilier* w Paryżu, o pruskim monopolizowanym banku z wszystkiemi filiami, i doradza jak najprędsze uregulowanie banków kredytowych, jako jedyny środek ażeby rólnika od okropnego stanu zasłonić, gdy z większych posiedzicieli mało jest takich, którym instytuta kredytowe wystarczają, gdy w wielu okolicach kredyt z wielu połączony trudnościami. Zamienienie zatem kapitałów na niewypowiedzialne byłoby nadmiar dobroczynnem«.

Dotąd pan Sauken.

Skreśliwszy zatem myśli pana Sauken przed rokiem ogłoszone, przekona się czytelnik iż obecne przewidywał przesilenie. Dla lepszego obrazu rzeczy przejdźmy szczególniéj teraźniejsze położenie.

Prócz masy istniejących procent przynoszących papierów, otrzymane koncesye na budowanie różnych kolei żelaznych i t. p., które w roku przyszłym wymagać będą kapitałów na budowlę wynoszą około sto milionów talarów. Krok w krok za tymiż idą potrzebujące pieniędzy, już rozpoczęte różne przedsiewięcia, przedsiewzięcia które pieniądze w ręku kapitalistów w rękę robotników prowadzą.

Ogromne sumy które w téj chwili rozproszone

nictwa konserwatywnego, dobrzy i czyści ojcowie rodzin, dobrzy urzędnicy, wytrwali patryoci, a przecie od ich przeciwników żądać niemożna, czego się zapewne od nich dzieje domagać się będą, aby oceniali przeszkody, które wstrzymują urzeczywistnienie ideałów, uwielbianych niewątpliwie przez owych mężów. Gazeta kolońska czyni postrzeżenie, że z tych słów berlińskiéj Revue zdaje się wypadać, iż się zanosi na rozdwojenie w prawéj stronie.

— Disseldorfska gazeta pisze: z dobrego źródła dowiadujemy się, że prezes ministerstwa sejm zagai.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 24. Grudnia. — Smutną i bolesną Czytelnikom naszym udzielamy wiadomość, to jest, że zasłużony i powszechnie szanowany mąż Stanisław Jachowicz, dziś o godzinie 3½ rano, rozstał się z tym światem.

Francya.

Paryż, 22. Grudnia. — Nordowi piszą ztąd, że karty zmiany granic turecko-rosyjskich w Bessarabii nadeszły do poselstwa rosyjskiego w Paryżu i wręczone zostały hrabiemu Walewskiemu, tak że lada dzień nastąpi podpisanie protokułu.

— Rosya zaczyna na nowo czynić na morzu Czarnem trudności przywracając dawniejsze rozporządzenia ograniczające handel. Dyplomacya patrzy nieobojętnie na podobny obrot rzeczy.

— Mówią, że w tych dniach wyjdzie rozporządzenie, na mocy którego w skutek udzielonych urlopów znowu 30,000 wojska rozpuszczone będzie.

Paryż, 23. Grudn. — Powrót hr. Brunowa do Londynu oznaczają jako ważny punkt zwrotu w stosunkach między dworem rosyjskim a angielskim. Właściwą pobudką odwołania p. Chreptowicza z Londynu była jego nieudolność, ale okoliczność tę, iż na miejsce jego właśnie p. Brunowa najmilszego lordowi Clarendonowi przeznaczono, słusznie może uważają za zbliżenie się tych dwóch rządów ku sobie. Pod takiemi okolicznościami wątpić się przeto godzi, czy Rosya zaprotestowała przeciw Anglii względem wkroczenia do Persyi; potwierdza się atoli, że Porta w nocie podanéj do gabinetu austryackiego wystąpiła przeciw występowaniu Rosyi na morzu Czarnem. Notę tę przedłożono zarazem reprezentantom innych gabinetów europejskich.

— Dziś o godz. 2éj odbyła w tuleryach pod prezydencyą cesarza rada stanu uroczyste posiedzenie. Głównym przedmiotem było wedle Pais rozbieranie projektu względem asekuracyi ról. Prócz tego miano się zajmować projektem dotyczącym giełdy. Rzeczony projekt obejmuje ostre kary na wszelkie operacye giełdowe i handlowe, które nie mają za podstawę posiadanie towaru albo dzierżenie kapitału, czyli innemi słowy: na przyszłość ma być agentom wekslowym i korbierom handlowym dozwolonem takie tylko zawierać układy, gdzie w rzeczy saméj dostawa nastąpiła.

— Dziennik Presse wkrótce pewnie zacznie znowu wychodzić. Pani George Sand zaniosła w interesie pisma tego prośbę do cesarzowéj, przedstawiając jéj, że w skutek zawieszenia robotnicy pisma tego w najokropniejszéj znajdują się biedzie. Cesarzowa przyrzekła swą pomoc i oddała prośbę cesarzowi.

(Kor. Cz.) Donoszą, że Czerkiesi domagają się interwencyi dworów w ich sprawie. Gdyby się sprawdziło, byłoby to zabawne żądanie. Dzienniki angielskie zawierają liczne korespondencye o Czerkiesyi: Rosya daje paszporta Czerkiesom i na to Turcya nic nie mówi; Times utrzymuje, że Rosya ma takie prawo do Czerkiesyi jak Turcya do Algieryi; Rosya nie pozwala przywozić soli do Czerkiesyi z Trebizondy; Rosya zmieniła taktykę w Czerkiesyi, nie osadza się w licznych małych forteczkach, lecz w trzech wielkich fortecach i t. d.

Dowodząc, że w wyprawie statku »Cagliari« do Neapolu wzięli udział urzędowi ajenci angielscy we Włoszech, le Nord robi swoje rzemiosło. Jak dotąd Nord nie potrafił Francyę z Anglią poróżnić. W. księżna Helena nie jest w Paryżu lecz w Nizzy.

Ucichła tak zwana opozycya konstytucyjna; Emil Girardin przestał pisać do Univera francuskiego i zapewnił w liście ogłoszonym w Indépendance, że nie ma interesu w tym dzienniku i że nie ubiega się o poselstwo. Przestał on pisać z własnéj woli; rząd się w to nie mieszał, bo opozycya dynastyczna nie była dla niego szkodliwą. W sytuacyi, w jakiéj znajduje się w Europie Francya, potrzebuje silnego rządu. Nie wolność powinna ją teraz zajmorać, lecz znaczenie w Europie i obrona własnego bezpieczeństwa. Po cesarstwie przyszedłby socyalizm. Socyalizm francuski jest dziś bardzo wojennym, ufa w wojnę rewolucyjną, ale taka wojna przy drogach żelaznych nie wiem czy nie straciła na swéj potędze. P. de la Gueronière odpowiedział panu Villemain w Revue Contemporaine. Oświadcza on, że nie jest stronnikiem dyktatury, ale zarazem twierdzi, że rządy Napoleona III. nie są wcale dyktaturą; że są porządkiem normalnym, konstytucyjnym, posiadającym rękojmię wolności. P. de ca Gueronnière słusznie utrzymuje, że rząd nie opiera się na plebs tj. na ludzie miejskim, że ten plebs nie jest cesarskim lecz socyalistowskim, że cesarstwo opiera się na ludzie wiejskim, ludzie zachowawczym, bo posiadającym 10 milionów małych własności.

Do dawnych imion, które mają się ubiegać o wybór w Paryżu, przyłączyły się imiona panów Desmarest i Bethmont.

Wybory belgijskie wywarły na Francyę tylko wpływ antyreligijny. Estafeta będzie miala proces za ogłoszenie jednéj ze śpiewek opozycyi belgijskiéj.

Cesarz ma sam prezydować radzie stanu, kiedy wytoczy się dyskusya nad projektem do prawa o asekuracyi rolniczéj. Projekt ten jest politycznym dla rządu. Cesarz chce, aby roku przyszłego dzisiejsze rogatki paryskie były zniesione i posunięte do fortyfikacyi. Opłaty rogatkowe mają być znizone.

W sytuacyi finansowéj nie ma nic nowego, chyba to, że czterech mekle-rów giełdowych ma się znajdować w złych interesach, i że syndykat zmusza ich do sprzedania meklerstwa. Giełda stoi nie źle. Bank zniżył eskomptę do 6 proc.

W Odeonie grają sztukę »le Rocher de Sisiphe« Edwarda Didier, w któréj Polka figuruje w téj saméj roli, co w romansie »Germaine« Edmunda About. Niebezpieczne są stosunki z literatami, tj. nie dla nauki lecz dla zabawy publiczności. Literaci bawią, uczą dowcipu, ale dobrze obserwują i potem boleśnie żartują.

Listy kolegi lwowskiego są pilnie czytane. Ostatni z d. 12. t. m. jest wyborny i dotyka z wytrwanym światłem naszego wrzodu ekonomicznego. Szczęśliwem jest, że Dodatek nie zapomina o nauce administracyi. Nauka ta jest równie ważną jak ekonomia.

Wrócił w tych dniach jeden rodak ze Stanów zjednoczonych. Widział tam dużo starozakonnych polskich. Na wyspie Taity używa zaszczytnego poważania p Adam Kulczycki, matematyk i jeograf, który przesłał do akademii paryskiéj kilka ważnych spostrzeżeń astronomicznych. Znaczna część raportów które odbiera z téj wyspy ministeryum marynarki, jest pisana ręką naszego rodaka.

Anglia.

Londyn, 22. Grudnia. — W artykule swym z City pisze dziś Times: Nadejście wielkich sum w gotowiźnie, mniejsze dopytywanie się o dyskonto, i szybkie polepszenie się rzeczy w Hamburgu, nadały angielskim funduszom nowy popęd i takowe podniosły się dziś o $\frac{3}{8}$ na stu. Za 4—5 od sta zawierano pożyczki z łatwością na bezpieczeństwo rządowe. Bank za najlepszy papier brał dyskonto 8 od sta.

— Dzisiejszy Globe potwierdza wiadomość, że rząd zamierza wnieść bilę o zniesienie podwójnego rządu w Indyach wschodnich, i że już kompanii wschodnio-indyjskiéj to oznajmiono.

Londyn, 23. Grudnia. — Times pisze: Zamianowanie ambasadorem cesarsko-rosyjskim przy dworze St. James pana Brunowa, można uważać za wypadek polityczny nie małego znaczenia. Rangi ambasadora od roku 1839, w którym hrabia Pozzo di Borgo zastąpionym był przez pana Brunnowa, nie otrzymał był żaden poseł rosyjski. Żaden też mąż stanu długotrwałą przyjaźń między Anglią i Rosyą nie starał się bardziéj zachować od pana Brunow, którego przeznaczeniem było porzucić swą posadę w wilią wybuchów nieprzyjacielskich. Że obdarzony największym zaszczytem, jaki pistuje poseł jednego krajn przy drugim, wraca teraz, godzi się uważać za mocny dowód przyjaznego usposobienia casarza Aleksandra i jego trafnego sądu o interesach obu krajów.

Austrya.

Wiedeń, 21. Grudn. — Oddawna już mówią o pożyczce loteryjnéj na budowę kolei żelaznych, która ma zastąpić wypuszczanie dotychczasowe akcyj. Wygrane losy na takich loteryach więcéj mają ponęty dla publiczności, niż akcye na których tylko dywidendę i zwykły procent zarobić można. Dowodem tego, że kiedy akcye najzyskowniejszych przedsiębiorstw spadły bardzo mocno w ostatnich czasach, papiery loteryjne trzymają się niewzruszenie a nawet bywają przepłacane. Każde ogłoszenie nowéj loteryi wykazuje, iż na-

---

będą, oddalając się w inne kanały będą bezowocne dla handlu, przemysłu i rólnictwa. Wprawdzie kapitały te nie tracą się niepowrotnie, i gdy się skapitalizują na nowo bywają użyte znowu na zakłady stósowne, przez co majątek narodowy się wznosi.

Ale to kapitalizowanie się sum rozrzuconych, przechodzi częstokroć długie koleje, i może dziesięć razy więcéj potrzeba jest czasu, do zebrania kapitału jak do rozrzucenia go.

W téj chwili różne spekulacye kopalniane i to w Prusiech już koncesyonowane wymagają kapitału około sto milionów talarów. Jakkolwiek stoją źle akcye wszystkich tych przedsiewzięć, jednakże istnieją, i przypuszczać nie można ażeby interesenci tracić chcieli, raz pieniądze wydawszy na prace już wykonane. Sto milionów talarów zatem kapitału wnijdzie znowu w ręce robotników, gdy zebranie tych sum, zebranie tych milionów wiele bardzo potrzebuje czasu.

Że to rozrzucenie kapitału robi pieniądz trudnym, oddala od wszelkiego przemysłu jest niewątpliwem, lecz toć rozrzucenie kapitału jest również dobrodziejstwem jest podstawą bytu dobrego ludu, o tem pewnie rozsądny człowiek nie wątpi.

Z obrazu który przytoczyliśmy widzimy stan krytyczny rólnictwa, i śmiemy wyrzec iż do zniżenia wartości ziemi nie mało się przyłożą prawa zniesienia stopy procentowéj. Ileż to musi wartość ziemi być zniżoną, gdy ziemianie 10 pct. lub więcéj będą płacić lub płacą od hipotek ciążących na ich własnościach.

Lecz uporządkujmy rzeczy. Skoro baczność i uwagę naszą zwrócimy na sposób użycia kapitałów w wielkim ruchu powyższym wykaże się, iż tylko pewna część kapitałów bywa przeznaczona do ożywienia ruchu handlowego i przemysłu w najrozleglejszem tego wyrazu znaczeniu. Inna znowu część znaczna kapitału, ma na celu, raz w dobrem ustanowiwszy się położeniu, w temże pozostać i utrzymać się. Tylko ograniczone stanowisko w którem się kredyt hipoteczny znajduje, jest powodem iż obadwa kierunki kapitałów nie otrzymały właściwego im przeznaczenia przez więcéj rozszerzone i upowszechnione instytucye kredytowe dla ziemian.

W czasach w których żyjemy, gdzie w wszystkich gałęziach przemysłu i w biegu pieniężnym ogromny ruch się wykazuje, z tego powodu konieczną jest rzeczą, naprzeciw temu ruchowi wykazać pewną stałość, niezmienność, nie tamując ruchu przemysłowego. Temu zadość się stanie, gdy kredyt realny będzie zasłonionym od wstrząśnień wyskoków szału giełdowego tak iż ziemia nie będzie zależeć od zmian tegoż ruchu — tem samem zapobieży się częstéj zmianie właścicieli ziemi tak niekorzystny wpływ wywierającéj na byt dobry narodowy.

Rozszerzenie zatem banków hipotecznych jak pan Sauken się wyraża, nie mniéj rozszerzenie stosowne instytucyi kredytowych, celem umiarkowanego obciążenia wszystkich ziem naszych, tj. zadaniem naszem w obecnem przesileniu.

Lecz z drugiéj strony jest zadaniem ziemian, dać pewną rękojmię przez stosowne ocenienie wartości ziemi naszéj.

Nie chodzi tu całkiem o rzecz małéj wagi, lecz chodzi o pewną podstawę dla rólnictwa, o wynalezienie fundamentu na którym dotąd zbywa. Idzie tu o wyśledzenie praw przyrodzenia które jakkolwiek są pewne, jednakże w pojmowaniu ich tak znaczne zachodzą różnice. Idzie tu zatem o przedmiot wielkiéj wagi, tak dla rządu, jako też ziemian i saméj nauki. Pojmujemy to dobrze, że wysokie ocenienie ziemi, ztąd sztucznie podniesiony kredyt rólnika, jest nieszczęściem dla kraju, własności i rodziny. Lecz z drugiéj strony nieodpowiadające zasady duchowi i postępowi rólnictwa *wstrzymują ulepszania rólnicze, niszczą kredyt jego* i również podkopują byt dobry rodzin i kraju. K. Z.

miętność do gry rośnie; bilety rozprzedane bywają spiesznie i korzystnie. Tego sposobu przeto chwycić się zamierzają i względem kolei, a O. D. Post szczycąca się, że jest wtajemniczona w te plany loteryjne z całym zapałem jaki tylko własny interes usprawiedliwić może, przemawia za wielkością pomysłu tego, który giełdę zamieni z czasem w Austryi na kantor loteryi. Towarzystwo kolei zachodniéj i towarzystwo kolei nadcisańskiéj mają z tego dostać po 15 milionów, a kolej pardubicka 3 miliony. Plan wygotowany został przez »jednego z najpierwszych matematyków naszych« pisze naiwnie O. D. Post. Losy kosztować będą po 100 złr. a rocznie przypadnie 6 ciągnień z wygranemi w sumie 1,700,000 złr.

— Książęta Mikołaj i Eugeniusz Romanowscy synowie księcia Leuchtenberskiego i w. księżne Mikołajewny przybyli do Wiednia w przejeździe swoim do Włoch, co dało powód do fałszywego podania dzienników wiedeńskich o przyjeździe synów cesarza Aleksandra. Książęta Romanowscy wyjeżdżają jutro z Wiednia.

— W Blackwall pod Londynem wykończono parowiec żelazny nazwiskiem »Fantaisie,« przeznaczony do przejażdżek morskich dla cesarza J.Mości. Jest on o sile 120 koni, a formy bardzo długiéj i wąskiéj, jaką się daje statkom przeznaczonym do spiesznéj jazdy.

Hiszpania.

Wiecie już że rozwiązanie królowéj Izabeli nastąpiło dnia 28. Listopada, i że nowonarodzony książe Asturyi napełnił radością całą swoją rodzinę, jako też i całe stronnictwo panującego domu z niemałym żalem partyi Don Carlosa, która lubo się nie ma za zwyciężoną, jednak w głębokiem zostaje pognębieniu, gdyby po walnéj przegranéj. Chrzest odbył się 9. Grudnia w pałacu królewskim; ceremoniał chrzestny był zupełnie ten sam co za czasów Filipa IV.; nowonarodzony dostał imię Alfonsa, drogie Hiszpanii, i został zaraz po skończeniu obrządku ozdobionym przez ojca orderem Złotego Runa.

Królowa ma się dodrze; życie jéj ani na chwilę zagrożonem nie zostało, chociaż wiele cierpiała.

Don Pedrowi Pedrosa, który podczas wojny domowéj przechowywał u siebie cudowny obraz Najświętszéj Panny i sprzęty kościelne ze sławnej góry Monsersatu, dano wielki krzyż Karola III.

Mniemane sprzysiężenie w Barcelonie było szczerą bajką wymyśloną, jak utrzymują niektórzy, przez karlistów, aby zatrwożyć królowę i sprawić jeśli podobna poronienie. Posądzają ich o uciekanie się do takich szkaradnych środków, wierząc, iż gotowi są nawet w razie potrzeby uczepić się jak Burbonowie opiekuńczego skrzydła Rosyi lub jakiegobądź mocarstwa, byle wrócić do swego rządowego Eldorado, choćby i w tylnéj straży najezdniczego wojska.

Teraz kilka słów jeszcze o charakterze ludzi składających nowy gabinet: Prezes rady D. Francisco Armero y Pegnaranda, kapitan jeneralny wojsk hiszpańskich odznaczył się jako żołnierz i dowódzca na lądzie i na morzu. Jest on wedle powszechnego zdania o tyle spokojnym i powolnym w polityce. o ile w wojennym zawodzie pokazał się śmiałym a nawet namiętnym. Był ministrem wujny w gabinecie Brava Murilla w r. 1852., i ustąpił ztamtąd gdy ogłoszoną została sławna ówczesna reforma konstytucyjna. Zostawszy stronnikiem partyi liberalnéj czysto parlamentarskiéj, stawił stateczny opór ministeryum rządzącemu i przyczynił się nie mało do zmian, jakie zaszły w Lipcu 1854. Zdaje się, iż jego wystąpienie z grona ministrów, co przy téj okoliczności miało miejsce, stanowi prawdziwy jego tytuł do objęcia teraźniejszych rządów, lubo wiele innych powodów przypisują tutaj jego wyniesieniu.

Minister finansów D. Aleksandro Mon, o mało że nie został głową nowego gabinetu. Należy on duszą i ciałem do formy rządu parlamentarskiéj, któréj się trzyma z przekonania. Hiszpania mu zawdzięcza najwybitniejsze swe reprezentacyjne instytucye, a nadewszystko centralizm rządowy w sferze ekonomicznéj. Przez długie lata był ścisłym przyjacielem i towarzyszem margrabiego Pidal, i wyobrażał prawą rękę zasad, jakich margrabia głowę przedstawiał, ile że ten ostatni będąc człowiekiem wysokich umysłowych zdolnośei i znakomitéj nauki, trzymał się raczéj zawsze w dziedzinie teoretycznéj i był filozofem systematu reprezentacyjnego, podczas gdy Mon z przekonania i temperamentu rozmiłowany w praktrce, w nieustającem a czasem gwałtownem działaniu, nienawidził zawsze teoryi abstrakcyjnych i w czyn nie wprowadzanych, poczytując je za szczere utopie, a ludzi im hołdnjących za utopistów. Każden tedy z nich uosabiał w sobie jeden z przeciwnych biegunów ducha ludzkiego; ale sprzężeni razem, tworzyli oni całość, jaka rzadko spotykać się daje. Wszelako to ścisłe zobopólne połączenie umysłu i działań ustało, odkąd Pidal jak zapewniają, przeniewietzył się swym dawnym zasadom.

Ministrem stanu jest D. Francisco Martinez de la Rosa, który nazwać się musi Guizotem hiszpańskim; ma on wielkie zdolności i najlepsze chęci, ale ślego ulega przecądom i nowomodnym ideom, jakich zastósowanie do polityki zawsze się niebezpiecznym okazywało.

Ministrem spraw wewnętrznych jest D. Manuel Bermudez de Castro, niegdyś gubernator cywilny Madrytu i poseł do Wiednia. Występował on dawniejszemi czasy jako rzecznik opozycyi przeciwko wszystkim gabinetom umiarkowanym, jakie od lat piętnastu rządziły Hiszpanią. Był nadewszystko przeciwnikiem p. Mon w 1845 r., jakoteż Brava Murilla i hrabiego San Luis. Piastując urząd członka komitetu liberalnego od 1852. do 1853., był zawsze uważany za głównego przedstawiciela liberalizmu konserwacyjnego. Dał się mianowicie poznać jako biegły finansista i przeto zrobiono go ministrem finansów przez krótki ciąg czasu, jaki oddzielił gabinet Murilla od gabinetu San Luisa.

Ministrem łaski i sprawiedliwości jest pan Casaus bardzo podeszły w latach. Jego wyniesienie nie ma żadnego znaczenia; pod podwójnym względem służy on za dziadka w nowym ministeryum.

P. Salaverria minister handlu, był ministrem finansów w gabinecie O'Donnela, i mógłby przedstawiać unię liberalną, gdyby się polityką zajmował; tymczasem cała jego działalność obraca się w kole administracyjnem.

Ministrem marynarki został pan Bustillo, który ten sam urząd już piastował za Brava Murilla. Niechętnie on powrócił do dawnéj swéj godności i uległ jedynie żądaniom królowéj i wymaganiom przyjaźni, jaka go od lat wielu łączy z ministrem Armero.

Wyszło nareszcie z druku oczekiwane oddawna pismo o królowéj Krystynie. Jestto rodzaj obrony Jéj Król. Mości, dowodzący, iż udział jaki brała w interesach krajowych i zarzucane jéj intrygi i podstępne matactwa miały jedynie na celu utwierdzenie, zachowanie i uwiecznienie instytucyj reprezentacyjnych. *Experto crede Roberto.* Pismo to przypominające swą objętością grube *Volumina legum* albo *Summę Anielską* ś. Tomasza, nosi następny tytuł odpowiedni jego treściwości: »Dictamen dado a S. M. la Reina Dona Maria Cristina de Borbon sobre el de la Comission de las Cortes constituyentes de 1854, encargada de la informacion parlamentaria relativa a sua persona. Por los abogados del Colegio de Madrid D. Manuel de Cortina, D. Juoan Gonzalez Acebedo y D. Luiz Perez, Madrid 1857.«

Sławnego pasterza z gór pirenejskich, który taką ma pamięć, iż po przeczytaniu raz jeden książki, dosłownie ją pamięta i powtarza od deski do deski bez najmniejszéj omyłki, królowa zrobiła Cicerone Eskurialu z dzienną płacą ośmiu realów.... Czas.

Turcya.

Konstantynopol, 11. Grudnia. — Resztki legionu polskiego, będącego na żołdzie angielskim w czasie wojny wschodniej, i od tego czasu zaopatrywanego w żywność przez Portę, mają odpłynąć do Anglii; koszta przeprawy bierze na siebie tutejszy rząd. Inna część legionu polskiego w kolonie podzieloną została w dobrach Reszyda Baszy w Tesalii pod warunkami nader korzystnemi.

— Według telegraficznych wiadomości z Dalmacyi, uderzyli w d. 22. Grudnia między god. 9tą a 10tą Turcy pod Orohowaczem na ćwierć mili od Treligne, na 4—5000 chrześcian. Bitwa była żwawa, wypadek niewiadomy.

Według nowszych telegraficznych wiadomości z d. 24. b. m. z nad granicy tureckiéj walka w d. 23. przeciągła się pod klasztorem Duzi od rana do godz. 6 wieczorem, wieś duchowną niedaleko klasztoru Białaz zdobyli Turcy i zdaje się, że chrześcianie bitwę przegrali. Dnia 24. b. m. było zawieszenie broni i obie strony oczekiwały posiłków.

Pomiędzy chrześcianami walczącemi przeciw Turkom miał się znajdować wojewoda Grahowy.

Kronika miejscowa.

Poznań, 29. Grudnia. — Zdarzyło się onegdaj, iż w bramie berlińskiéj właśnie nadszedł znaczny transport zboża, gdy z miasta przebierały się dorożki przez tę bramę do dworca kolei żelaznéj, bo pociąg wrocławski miał właśnie odchodzić. Wstrzymano dorożki, a przepuszczano transport zboża, na czém strawiono ćwierć godziny, tak że gdy koléj przyszła na doróżki, te opóźniły się z przybyciem na koléj, bo już bariery były na drodze zamknięte, a pociąg co tylko miał ruszyć. Jakoż wszyscy zatrzymani w dorożkach spóźnili się i owym pociągiem drogą żelazną do Wrocławia puścić się niemogli. Mamy to od jednego podróżnego, który nam tę niefortunność swoją opowiadał, z prożbą ażeby władze przy podobnych zdarzeniach nakazały wartom w chwili odchodzenia pociągów pierwszeństwo dawać dorożkom i pojazdom spieszącym na koléj żelazną przed podobnemi transportami długo się ciągnącemi lub furmanami jadącymi jedni za drugimi, a których zatrzymanie się chwilowe niemoże przyprawić o tyle strat, co spieszących podróżnych.

— W tych dniach przybył tu z Warszawy p. Kazimierz Łada, sławny skrzypek, którego z wielkiem upodobaniem słuchała tak Warszawa, jako też inne miasta w Królestwie i Galicyi, a o któym publiczne pisma polskie chlubnie wspominały. Gra jego na skrzypcach odznacza się łagodnym śpiewem i rzewnością. Pan Łada jak się dowiadujemy z pewnego źródła, da się słyszeć w koncercie na tutejszym teatrze, a późniéj na sali bazarowéj.

— Dochodzi nas smutna wiadomość z chełminskiéj dyecezyi, że ksiądz kanonik delegat i proboszcz Brodnicki Mateusz Osmański rozstał się z tym światem w d. 13. Grudnia r. b Był to kapłan pełen zasług i poświęceń i podany w ostatnim czasie na biskupstwo chełminskie między kandydatami. Śmierć jego zasmuciła wszystkich, którzy go znali i uwielbiali z cnót jego i wylania się dla ludzkości, z jego skromności i chojności dla biednych. Osieroceni rzewne rozwodzą żale nad stratą tak godnego kapłana, który oprócz tego nie małe położył zasługi dla literatury polskiéj.

Rozmaite wiadomości.

— We wtorek miała się odbyć w Frankfurcie n. M. uroczystość odsłonienia pomnika postawionego tamże dla poległych w czasie rewolucyi frankfurckiéj w dniu 18. Września 1848 r., a szczególniéj dla księcia Lichnowskiego i Auerswalda, których wówczas zamordowano.

Stowarzyszenie kupieckie w Poznaniu.

Zgromadzenie dnia 29. Grudnia 1857.

Zyto (węcpel po 25 szefli) przy małym obrocie, lepiéj płaci, na Styczeń $31\frac{1}{4}$ pł., 31 pien., na Luty 32 list., $31\frac{2}{3}$ pien., na wiosnę $33\frac{1}{3}$ list., 33 pien., na Kwiecień Maj $33\frac{1}{2}$ pł.

Okowita (beczka po 9600 % Trallesa) znaczny odbyt po cenie podwyższonéj, na miejscu (bez beczki) $13\frac{5}{12}$—$\frac{1}{12}$ (z beczką) na bieżący miesiąc $14\frac{1}{4}$ pł., na Styczeń $14\frac{1}{4}$—$\frac{1}{6}$—$\frac{1}{12}$ pł., na Marzec 15 pł., na Kwiecień Maj $16\frac{1}{6}$ pł.

Wiadomosci handlowe.

Berlin, 28. Grudnia.

Pszenica 48—62 tal.

Żyto $37\frac{1}{2}$—28 tal., na Grudzień $37\frac{1}{2}$ tal., na Grudzień Styczeń, Styczeń Luty $37\frac{3}{4}$ tal., na Luty Marzec i Marzec Kwiecień $39\frac{1}{4}$—39 tal., na Maj Czerwiec $39\frac{1}{2}$ tal.

Owies 26—32 tal., na wiosnę $28\frac{1}{2}$ tal.

Jęczmień 36—39 tal.

Pszenna mąka Nr. 0. $4\frac{1}{2}$—4 tal., Nr. 0—1. 4—$3\frac{1}{2}$ tal.

Żanna mąka Nr. 0. $3\frac{1}{2}$—3 tal., Nr. 0—1. 3—$2\frac{2}{3}$ tal.

Olej lniany $13\frac{2}{3}$ tal.

Olej rzepiowy $12\frac{5}{12}$ tal., na Grudzień i Grudzień Styczeń $12\frac{5}{12}$ tal., na Styczeń Luty $12\frac{5}{12}$ tal., na wiosnę $12\frac{1}{2}$——$\frac{7}{12}$ tal.

Okowita bez beczki $17\frac{1}{8}$—$\frac{1}{3}$ tal., z beczką $17\frac{1}{7}$ tal., na Grudzień i Grudzień Styczeń $17\frac{3}{4}$ tal., na Styczeń Luty 18 tal., na Luty Marzec $18\frac{1}{4}$ tal., na Marzec Kwiecień $19\frac{3}{4}$ tal., na Kwiecień Maj $19\frac{3}{4}$ tal., na Maj Czerwiec $20\frac{1}{4}$ tal.

Szczecin, 28. Grudnia.

Pszenica 55—61 tal., na wiosnę 61 tal.
Żyto 35—36 tal., na Styczeń Luty 35 tal., na wiosnę 39½ tal.
Olej rzepiowy 12½ tal., z beczką na Kwiecień Maj 12⅔ tal.
Okowita 21½ proc., na wiosnę 18½ proc.

Przybyli do Poznania 29. Grudnia.

BAZAR: Ramke z Osieczny, Wierzbiński z Starego, Chodacki z Chwałkowa, Rychłowski z Węgorzewa, Wolniewicz z Dembicza, Zalewski z Bożejewiczek, Matecki z Wenecyi, Kierski z Podstolic, Łubiński z Woli, Radoński z Krześllc, Krasicka z Karczewa.

HOTEL RZYMSKI BUSCHA: Moszczeński z Grzymisławic, Müller z Grodziska, Sellentin z Gniezna, Dittmer z Wrocławia, Schwedler z Hagen, Jaffe z Berlina.

HOTEL DREZDENSKI MYLIUSA: hr. Węsierski z Zakrzewa, hr. Kwilecki z Siedlic, hr. Bniński z Samostrzela, hr. Plater z Góry, hr. Załuski z Rydzyny, Biernacki z Zamościa, Stosz z Tarnowa, Moszczeński z Srebrnéjgóry, Kennemann z Klenki, Rogaliński z Ostrobudek, Kottwitz z Boyadel, Jacobi i Herrrmann z Berlina. Schulemann z Bydgoszczy, Ollendorff z Rawicza.

HOTEL DU NORD: hr. Żółtowski z Czacza, hr. Kwileeki z Oporowa, hr. Dzieduszycki z Nowéjwsi, Cappelli z Włoch, Żółtowski z Niechanowa, Kościelski z Pawłowic, Rychłowski z Zimnejwody, Taczanowski z Szypłowa, Bigański z Potulic, Chłapowski z Turwi, Węsierski z Modliscewka, Bork z Gostynia.

POD CZARNYM ORŁEM: Gollheimer z Rogoźna, Kasper z Swiączyna, Berends z Woli, Bronikowscy z Ostrowa, Zeschke z Mühlrose, Urbanowski z Kowalska, Dziembowski z Lenartowa.

HOTEL BERLINSKI: Moszczeński z Krzymowa, Płuczyński i Banaszkiewicz z Ulejna, Iwaszkiewicz z Lwówka, Raabe z Płaczkowa, Trąmpczyński z Środy.

HOTEL PARYZKI: prob. Weichmann z Pniew, Żarliński i Sommerfeld z Nekli, Skrzydlewski z Wojcina.

POD BIAŁYM ORŁEM: Herrman, Tschirner i Ruprecht z Kargowy, Röstel z Pleszewa.

W MIESZKANIU PRYWATNEM: Lympius z Halberstadt, ul. Berlińska 32; Lympius z Szczecina, ul. Rycerska 13.

Dopełniając smutnéj powinności donoszę wszystkim krewnym i przyjaciołom, iż ukochana moja żona Aniela z Griesingierów dzisiaj z rana o godzinie 2éj swe życie doczesne zakończyła. Pogrzeb odbędzie się w czwartek d. 31. b. m. o godzinie 2éj z południa z placu Sapieżyńskiego Nr. 3.

Poznań, dnia 28. Grudnia 1857.

Maxymilian Sypniewski.

Księgarnia **N. Kamieńskiego i Spółki** w Poznaniu poleca świeżą nadsełkę dzieł z Warszawy, Kijowa i Petersburga:

	Tal.	Sgr.
Mickiewicza Adama, Pisma (nakład S. H. Merzbacha w Warszawie). Tom I. prenumerata na 8 tomów	11	10
X. Bojanowski, Słowo Boże we wszystkie niedziele roku. 4 tomy	4	—
Rodriguez, O doskonałości chrześciańskiéj	1	10
Reguis, Głos pastrzerza albo mowy poufalne proboszcza do swych parafian; z francuskiego przez Rzewuskiegu. 2 tomy	3	20
Stawiski, Poszukiwania do historyi rolnictwa krajowego	1	20
Rohlwes, Nowy lekarz czyli sposoby leczenia koni, bydła, owiec	1	20
Hofmanowa, Jan Kochanowski w Czarnolesie	1	20
Wolski, Bakalarz, zdarzenie w powieści	1	15
Leliwa, komedya w dwóch aktach	—	20
Jezierski, dwie komedyjki wierszem Kabała panny chorążanki i Kaprys i głupota	—	25
Wolski, Halka. Opera w 4 aktach, muzyka Moniuszki	—	10
Farmakologia podręczna czyli Lekoznawstwo w skróceniu	1	20
Marciszewska, Przepis pieczenia ciast wielkanocnych	—	22½
Muszkat, Początkowa nauka języka hebrajskiego łatwym sposobem wyłożona	—	15

OBWIESZCZNEIE.

W depozycie naszym znajdują się następujące przed 56ciu laty złożone testamenta:

1) Jana Wojciecha Jahn, mieszkańca tutejszego, z d. 6. Lipca 1797.

2) Wojciecha Baltazara Kaeuffer, destyllatora z Lignicy, z d. 17. Września 1799.

3) Wojciecha Jerzego Lepory, kupca z Poznania z d. 9. Lutego 1801.

4) Teresy Gozimirskiéj z Poznania z d. 18. Grudnia 1801.

5) Jana Pawła Krause, Radzcy Sądu kryminalnego i Kommissarza sprawiedliwości z d. 11. Czerwca 1801.

6) Jana Dekowskiego z Zawadów z d. 16. Października 1801.

Stósownie do przepisu §. 218. tytułu 12. części l. Powszechnego Prawa krajowego, wzywają się niniejszém niewiadomi Interessenci, aby o publikacyą tychże testamentów swe wnioski do nas uczynili.

Poznań, dnia 10. Grudnia 1857.

Królewski Sąd powiatowy. II. Wydziału.

NOWA PRACOWNIA FOTOGRAFICZNA
w Poznaniu przy ulicy Fryderykowskiéj Nr. 28.

Wielce szanownéj publiczności poleca się podpisany uniżenie, wykształciwszy się na fotografa u PP. Lutze i Witte, fotografów nadwornych w Berlinie, do wykonania wszelkich robót do tego wydziału należących.

Pracownia codziennie od godziny 9téj z rana aż do godziny 3ciéj po południu jest otwarta.

Edward Lauber.

Słód aromatyczny do kąpieli.

Ta nadzwyczajnie dobroczynnie działająca, mieszanina ze ziołek i słodu, która przez różne poważane władze lekarstwa, jako między innemi przez **Król. Fizyka powiatowego** w Goldbergu, **Dra. Danzigera**, wypróbowaną została, okazała się, jako środek przy kąpielach, wyborną, jako tego rozliczne publiczne przyznania i zaświadczenia są dowodem.

Zaświadczenie.

Słód kąpielny aromatyczny Pana piwowara Hoff w Wrocławiu, słód właściwym sposobem doporządzony i połączony z gorzkiemi zarodami roślinnemi, polecić można **na wszelkie przypadki**, w których **wzmacniające kąpiele** użyte być powinny.

Goldberg, w Październiku 1857.

(L. S.) (podp.) **Dr. Danziger**, Król. Fizyk powiatowy.

Pomyślnie w tym względzie przemawia daléj Pan Fizyk powiatowy Dr. Danziger w Nrze 535. »gazety Szląskiéj i Wrocławskiéj« na rok 1857.

Pan piwowar Hoff w Wrocławiu spreparował **Słód kąpielny aromatyczny**, który, tak przez szczególność w sposobie przyporządzenia słodu, jako i przez przymieszanie silnych i gorzkich zarodów roślinnych, na pewne stany choroby, w których wzmacniające kąpiele w ogóle są potrzebne **na szczególne polecenie** zasługuje. Szczególniéj tego słodu kąpielnego przy **chorobie skrofułowéj**, przy **miękkocie kości** i przy **chudziznie dzieci pomyślny** skutek **spodziewanym być może.**

Podzięka.

Stan choroby mego syna, który na miękkotę kości cierpiał, a który rozmaitych środków już był bez żadnego skutku się naużywał, został oznaczony jako już nie do wyleczenia, to mnie spowodowało, na doradę lekarza, do uczynienia jeszcze ostatniéj próby ze **słodem kąpielnym aromatycznym** przyporządzonym przez Pana piwowara B. Hoff w Wrocławiu. Po krótkiém używaniu kąpieli spostrzegałem już stopniową poprawę, która dotąd tak daleko się posunęła, że obecnie syna mego za zupełnie wyleczonego uważać mogę. Składając Panu Hoff niniejszém moją podziękę, polecam zarazem jego preparat każdemu cierpiącemu bliźniemu.

L. Barrmann, kupiec w Wrocławiu.

Ceny: Na jednę kąpiel dla osoby dorosłéj paczka 8 Sgr., dla dzieci paczka 4 Sgr.

Składy wszędzie założone zostaną.

Dla Wielkiego Księstwa Poznańskiego znajduje się główny skład u Panów **Krug & Fabricius** w Poznaniu.

Wrocław, dnia 27. Listopada 1857.

B. Hoff, w Rynku Nr. 19.

☛ Artykuły do bielizny

jako to: najprzedniejszą mączkę pszenną, patentowaną mączkę modrego i białego koloru, modre *Ultramarin* w kulkach i sproszkowane, jako téż najprzedniejsze modre *Victoria* i wszelkie gatunki **mydła** poleca

Izydor Appel, obok Król. Banku.

Biegły nauczyciel w muzyce gotów jest udzielać każdego czasu lekcyi na fortepianie. Bliższą wiadomość można powziąść w księgarni N. Kamieńskiego i Spółki w Bazarze.

Publiczne podziękowanie

składam Szanownemu Obywatelowi, Panu **Ignacemu Józefowiczowi**, członkowi dozoru szkoły miejscowéj w imieniu wszystkich uczni i uczennic wyższéj klassy za ofiarowany im na gwiazdkę **globus** własnoręcznéj pracy.

Nadmienić mi wypada, że dzieło Szanownego Darodawcy tém lepiéj odpowiada swemu celowi, ponieważ na dwa razy większy jest rozmiar zrobiony, jak zwyczajne globusy szkolne.

Mur. Goślina, dnia 27. Grudnia 1857.

Graszyński, nauczyciel.

Powinszowania Nowego roku i Imienin są do nabycia u **R. Hummla**, przy Wrocławskiéj ulicy Nr. 40.

Ogrodnik Dominii **Jarosławca** i **Babina** pod Środą, żonaty, znający swoją sztukę bez zawodu, poszukuje miejsca od 1. Stycznia r. p.

Tadeusza Gostyńskiego

wzywam w własnym Jego korzystnym interesie. Wilhelmowska ulica Nr. 18. I. piętro. **K. B.**

W dniu 20tym Grudnia r. b. zaginęły z podwórza dwie żółte Kóndlice. Kto takowe wyśledzi i odstawi do **Nochowa** pod Śremem, otrzyma 5 Talarów nagrody.

Ostrzygi codzień świeże
u **Leopolda Goldenring.**

Prawdziwy świeży **Kawiar** Astrachański, minogi Elblągskie i węgórz marynowany co tylko odebrał i poleca **A. Remus.**

Kurs giełdy berlińskiéj.

Dnia 28 Grudnia 1857.	Stopa pCt.	Na pr. kurant papierami.	Na pr. kurant gotowizną.
Pożyczka rządowa dobrowolna	4½	—	98¾
dito z roku 1850.	4½	—	98¾
dito z roku 1852.	4½	—	98¾
dito z roku 1853.	4	90½	—
dito z roku 1854.	4½	—	98¾
Obligi długu skarbowego	3½	—	82½
dito premiów handlu morskiego	—	—	—
dito Marchii Elektoralnéj i Nowéj	3½	—	78¾
dito miasta Berlina	4½	—	—
dito dito	3½	—	78½
Listy zastawne Marchii Elekt. i Nowé	3½	—	83
dito Prus Wschodnich	3½	—	79
dito Pomorskie	3½	—	83
dito W. X. Poznańskiego	4	—	97
dito W. X. Pozn. (nowe)	3½	—	82
dito Szląskie	3½	—	85
dito Prus zachodnich	3½	—	79¼
Bilety rentowe Poznańskie	4	—	89
Louisdory	—	109¼	—
Akcye kolei żelazn. Starogr Poznańsk.	3½	—	97¼

Stan Termometru i Barometru, oraz kierunek wiatru w Poznaniu.

Dzień.	Stan termometru najniższy	Stan termometru najwyż.	Stan barometru.	Wiatr.
21. Grud.	+ 1,3°	+ 2,6°	28″ 0, 0‴	Poł. zachod.
22. »	+ 6,0°	+ 10,0°	27″ 8, 6‴	Poł. zachod.
23. »	+ 6,0°	+ 9,0°	27″ 9, 0‴	Poł. zachod.
24 »	+ 4,6°	+ 5,0°	28″ 0, 0‴	Poł. zachod.
25. »	+ 5,0°	+ 7,0°	27″ 6, 8‴	Zachodni
26. »	— 5,0°	+ 5,6°	27″ 8, 0‴	Półn. zach.
27. »	— 1,0°	+ 4,0°	27″ 9, 0‴	Północny